

DE KWAKKELWINTER.

Wie smaalt er op onzen Hollandschen kwakkelwinter? Alsof hij de moeite van 't genieten niet waard was? 'k Heb ééns een Oost-Europeeschen winter beleefd, zooals ze hem geregeld hebben in Rusland, in Zweden, ook in Canada, in Siberië, in Mantsjoerije. Die begon den 23sten November, zette in met 20 graden vorst volgens Fahrenheit, bracht het einde December tot zes-en-dertig graden, bleef wat zachter voortduren heel Januari en Februari door, en verdween pas tegen het begin van Maart. Hij bracht een voet en meer sneeuw; hij deed den grond twee voet diep bevrozen; hij maakte al het water van slooten en kleine vaarten tot ijs, waar geen water meer onder was; hij maakte de Zuiderzee tot een vast land en stapelde het ijs op het Noordzeestrand Meters hoog op.

Hoe juist de jeugd, als zulk een „echte" winter heerscht! De schaatsen doen opgeld; de sleden vliegen over de vaarten en de bevroren wegen; de vijvers en rivieren zijn plaatsen, waarop het typisch Hollandsche huiselijke leven zich dan in de buitenlucht doet zien. Hoe menig jong leven verlangt er naar, dat nog eens zoo'n vorst alles doe verstijven!

Maar men vergete niet, hoeveel kwaad zoo'n winter doet. Zeker, er zijn minder strenge winters dan genoemde, die toch óók echte winters zijn. En dan kan „Holland" eens enkele dagen zijn hart ophalen, zonder dat veel schade wordt berokkend. 't Is bovendien voor mensch en natuur wel goed en gezond, als 't eens ferm vriest. Maar — wee, als de winter *blijft*; als de vorst *strenger en strenger regeert*. 'k Herinner me, in dien winter van twintig jaar geleden, nog levendig het lijden der armen, die voor zulk een duur geen brandstof hadden kunnen kopen; 'k weet nog van menschen, die doodvroren op hun post, dien ze niet konden verlaten; van schade, veroorzaakt door het lange stilstaan van menig bedrijf; van schade aan de dijken, toen het machtige ijs losraakte.

Maar wat ik me ook herinner? Dat we genoeg hadden van den winter, eer hij nog zijn halven duur had bereikt; dat we hem naar het Oosten terugwenschten, waar hij thuis hoort, maar niet in onze lage landen bij de zee, waar we er niet op ingericht zijn; 'k herinner me, dat we gebeden hebben om vermindering van de kou, en dat ons gebed verhoord werd; met Nieuwjaar werd het eensklaps veel zachter!

Neen, één proefje van den Oosterschen winter is mij voldoende geweest. En wie zich den winter van 1890—'91 herinneren, zeggen het me na. Zelfs de Friezen gingen niet meer op de „redens;" het ijsvermaak duurde minder lang dan het ijs.

Ik houd het liever met den kwakkelwinter!

Wij, hier, aan de zee kust, evenals onze West- en Noorderburen, genieten van ons veranderlijk klimaat veel meer dan wie in een land woont, waar 't een half jaar zomert en een half jaar wintert, of wel waar twaalf maanden per jaar de wind uit denzelfden hoek waait. Wat moet

het daar eentonig wezen! Heelemaal geen onderwerp voor gesprek! Als je hier niets te zeggen weet, kun je altijd nog een opmerking of een voorspelling over het weer geven. Stel je voor, dat we van November tot April winter hadden, zooals in St. Petersburg, waarover zouden we dan nog praten!

Doch zonder scherts. Wij, Hollanders, zijn door de ervaring van heel ons leven gewend aan verandering van weer, en die veranderlijkheid van weer is ons lief geworden. Ik wil op mijn beurt gaarne het loflied zingen van den winter met zijn zuivere sneeuw, die de oneffenheden aanvult en bevallige ronding geeft aan den bodem; die daken en boomtakken versiert in strenge lijn, en de vormschoonheid doet uitkomen in plaats van de kleurschoonheid van den zomer; ik wil me verheugen in den rijm, die kantwerk weeft langs elken tak; ik wil de heldere lucht waardeeren en de sterren zien fonkelen in den waterloozen dampkring.

Maar — dat alles geeft me de kwakkelwinter óók, en hij geeft me de afwisseling *er bij*.

De winter is schilderachtig; geen landschapschilder, of hij is met den winter begonnen. Maar hebben we ook niet onzen Louis Apol, die zoo bij uitnemendheid ons de natte sneeuw op het doek toovert, de sneeuw, waarin de voetstappen grauw worden van vocht? Hebben we ook niet de schilders, die ons de drijvende ijsschotsen en schotsjes teekenen op het donkere, stille water; die ons de kleine waaghalzerijen van woud- en duindieren op 't dunne, afgebrokkelde ijs voorstellen? Is de dooi-periode tusschen twee wintertjes niet aangenaam, met haar lekkende boomen en druipende daken, en is 't niet een echt tafereel, een schilder waardig, die watervolle wagensporen op den zandweg, waar de voetganger op den berm een droog pad zoekt?

En is het niet echt iets om bij in stemming te komen, als de kwakkelwinter ons zijn dagen en weken zonder sneeuw en ijs geeft? Zoo'n vochtige lucht, dat je vraagt of 't regent of niet. Een matige wind daarbij, die je de vochtigheid in het gelaat drijft! Bepaald, dat is eens weer voor een wandeling in regenjas en met winterhoed, waarbij je de paraplu in den stander laat, en het aangezicht met frisschen moed blootstelt aan de natte koude lucht! 't Is om eens op te leven van kachelwarmte en kamerdroogte.

En dan die stille dagen in onzen Januari-winter! Zoek eens een eenzame beukenlaan op, en geniet met mij de afzondering. Boven u de grauwe hemel, die nu eens niet op oneindigen afstand is, maar dichtbij, haast te bereiken met den wandelstok. Rondom de blauw-nevelige lucht, doorzichtig genoeg in de nabijheid, om alles te zien, maar op eenigen afstand de omtrekken van huizen en boomen en bosschen verwaand. Nu eens niet de vergezichten, maar een kleine wereld, alleen voor u. Wandelaars ontmoet ge niet; de menschen meenen, dat het nu buiten niet mooi is; ze blijven thuis, en ze laten u de stille eenzaamheid vrij. Ge zijt hun dankbaar, al acht ge hen dwaas. Loop nu langzaam, loop zacht, om de stilte niet te storen. Dat is nog eens een andere rust dan die ge 's zomers buiten vindt. Nu geen gesjilp van musschen, geen gekraak van kevers, geen geritsel van bladeren. De boomen staan roerloos; er is weinig wind, en wat er is, vangen ze niet. Wat rustige tinten nu! Dat bruin van de stammen, dat grauw van den bodem, dat grijs van den hemel, dat blauw van den horizon, hoe weldadig doet die harmonie u aan. Dat geeft een vredestemming, waar geen zomer-morgen bij haalt, waar de herfstavond nabij komt; en die stemming kunt ge genieten heel den korten dag.

Neen, ik ruil mijn winter niet voor den winter van het Oosten. Ik houd het met den Hollandschen kwakkelwinter met zijn afwisseling van vorst en dooi, van sneeuw en regen, van harden grond en moerassige wegen, en bovenal met zijn vredige dagen van stille natuurrust.

A. L.

